

MOLDOVA

REPUBLICA MOLDOVA

Șeful statului:	Vladimir Voronin
Șeful guvernului:	Zinaida Greceanîi (l-a înlocuit pe Vasile Tarlev în martie)
Pedeapsa cu moartea:	abolită pentru toate crimele
Populația:	3,8 milioane
Speranța de viață:	68,4 ani
Rata mortalității pînă la vîrsta de 5 ani (m/f):	21/17 per 1000
Nivelul de alfabetizare la adulți:	99,1%

Continuă să fie raportate cazurile cu privire la tortură și alte forme de maltratare, iar infractorii continuau să rămînă nepedepsiți. A fost implementată o nouă lege progresivă cu privire la libertatea de întrunire, însă practica și atitudinea adoptată nu s-au conformat acestor schimbări legislative. Organismele internaționale au constatat faptul că anumite grupuri au fost victime ale discriminării, iar actele de discriminare rasială nu au fost investigate efectiv.

Tortura și alte forme de maltratare

Pe data de 14 martie Parlamentul a adoptat o lege care ar putea contribui la prevenirea torturii și la reducerea impunității pentru tortură și alte forme de maltratare. Printre alte schimbări întreprinse, au fost introduse modificări la Codul de Procedură Penală, conform cărora instituțiile în care erau deținute presupusele victime trebuiau să demonstreze că acestea nu au fost supuse torturii și altor forme de maltratare. Anterior, sarcina probei revenea victimelor, care trebuiau să demonstreze că au fost torturate sau maltratate.

În cadrul oficiului Avocatilor Parlamentari (Ombudsmanilor), începînd din luna martie, își desfășoară activitatea Consiliul Consultativ, care are scopul de a monitoriza locurile de detenție în conformitate cu obligațiile asumate de către Moldova în baza Protocolului Opțional la Convenția ONU Împotriva Torturii. Totuși, există preocupări conform cărora Consiliul nu a fost finanțat în mod corespunzător și că activitatea acestuia nu este suficient de independentă față de oficiul Ombudsmanilor. Continuă să fie raportate cazuri de aplicare a torturii și de maltratare a persoanelor aflate în custodia poliției.

- Conform informațiilor raportate, în februarie, frații Vasiliu și Petru Livadari au fost bătuți de către angajații închisorii din Cricova, din motivul că aceștia s-au plîns de tratamentul aplicat și condițiile de detenție. Din informațiile deținute, imediat după ce aceștia au adresat o plîngere Avocatului Parlamentar ei au fost amenințați că vor fi bătuți pînă la moarte. La insistența Ombudsmanului, cei doi deținuți au fost transferați, însă procurorii care au sosit la închisoarea din Cricova pentru a investiga acuzațiile înaintate, au încercat să-i convingă pe cei doi frați să nu depună nicio plîngere. La 6 martie, Ministerul Justiției, sub jurisdicția căruia se află toate închisorile din Republica Moldova, a declarat că acești doi deținuți au fost internați în spitalul din incinta închisorii unde au primit îngrijiri medicale, dar că nu există dovezi care să demonstreze că aceștia au fost maltratați. Totuși, la 4 aprilie, reprezentanții Procuraturii Generale au declarat că doi colaboratori ai instituției penitenciare au fost acuzați de săvîrșirea actelor de tortură în baza articolului 309/1 al Codului Penal. Investigarea cazului era în derulare și la sfîrșitul anului 2008.

Impunitatea

Cei culpabili de săvârșirea actelor de tortură și de maltratare continuă să se bucure de impunitate, din cauza lacunelor și lipsei de eficiență a sistemului de investigare, precum și a lipsei voinței politice de a trage la răspundere făptașii.

- În luna februarie, Viorica Plate a informat reprezentanții organizației Amnesty International că atât ea, cât și avocatul ei au fost hărțuiți de către forțele de poliție. Viorica Plate a fost victima torturii din partea ofițerilor de poliție în Chișinău, în luna mai 2007, iar la 1 noiembrie 2007 doi ofițeri de poliție au fost condamnați la șase ani de privațiune de liberate, iar al treilea a primit o pedeapsă condiționată. Ea a acuzat de hărțuire ofițerii de poliție care au fost condamnați pentru acte de tortură împotriva ei și a mai declarat că doi dintre aceștia nu au fost reținuți. Pe 6 martie, Procuratura Generală a declarat că ofițerii în cauză nu au fost reținuți, deoarece aceștia au atacat sentința și nu a fost considerat necesară întreprinderea unor măsuri de protecție a Vioricai Plate.
- La 23 iunie, Procuratura Generală din Chișinău iarăși a refuzat să deschidă un dosar penal cu privire la acuzațiile de tortură înaintate de către Serghei Gurgurov. Conform informațiilor raportate, Serghei Gurgurov a suferit leziuni în regiunea capului și a coloanei vertebrale, provocate de către forțele de poliție în timp ce se afla în detenție în Chișinău, octombrie 2005, în urma cărora a rămas cu dizabilitate pe viață.

Libertatea de exprimare

La 22 februarie, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat o nouă lege privind întrunirile care a intrat în vigoare la 22 aprilie. Noua lege, elaborată în urma unor discuții intense cu societatea civilă, reprezintă o etapă semnificativă spre consolidarea libertății de exprimare în Republica Moldova. Organizatorii evenimentelor publice trebuie să informeze autoritățile locale despre desfășurarea întrunirii, dar nu mai este necesar să obțină autorizația acestora, iar reunirea a mai puțin de 50 de persoane se poate desfășura spontan, fără o notificare prealabilă. Legea, de asemenea, prevede că întrunirile pot fi interzise doar printr-o decizie judecătorească. Totuși, în pofida acestor prevederi progresive, forțele de poliție și autoritățile publice locale au continuat să limiteze libertatea de exprimare.

Conform rezultatelor monitorizării desfășurate de către un ONG local, Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO), prezența forțelor de poliție la demonstrații, numărul persoanelor deținute și utilizarea forței de către poliție a sporit din momentul intrării în vigoare a noii legi. Oamenii au fost împiedicați să participe la manifestații pașnice, sau erau reținuți pentru perioade scurte de timp, dacă participau la asemenea evenimente, deși majoritatea acuzațiilor înaintate de către poliție, nu au fost susținute de către instanțele de judecată.

- Pe 8 mai, Primăria Chișinău a interzis desfășurarea unei demonstrații organizate de activiștii ce pledau pentru drepturile lesbienelor, homosexualilor, bisexualilor și transgenderilor (LGBT). ONG-ul GenderDoc-M a informat Primăria despre intenția de a desfășura o manifestație în fața sediului Guvernului cu scopul susținerii noii legi anti-discriminare. Printr-o notificare scrisă, Primăria a declarat că organizațiile religioase, elevii și locuitorii capitalei au avut o reacție negativă față de ideea acestei demonstrații și au „acuzat minoritățile sexuale de agresivitate și încălcarea valorilor spirituale și morale”. Prin urmare, în scopul „evitării unei stări de tensiune în societate”, era necesar să se interzică desfășurarea manifestației publice planificate pentru a proteja demonstrații. Când pe 11 mai activiștii au sosit cu autobuzul și s-au oprit nu departe de clădirea Guvernului, aceștia au fost înconjurați de aproximativ 300 de contra-manifestanți agresivi, care le-au blocat ieșirea din autobuz. Martorii oculari au declarat că la fața locului erau foarte puțini reprezentanți ai poliției și, în pofida intensificării tensiunii, aceștia nu au întreprins nici o acțiune pentru a proteja activiștii LGBT, care au fost forțați să părăsească regiunea. Nimeni nu a fost rănit.
- Pe 30 aprilie, Oleg Brega, reprezentantul organizației Hyde Park care promovează libertatea de exprimare, a fost reținut de către forțele de poliție, pentru că a desfășurat singur o acțiune de protest pașnică în centrul Chișinăului, de ziua aniversării instituirii companiei de stat „Teleradio-Moldova”. Poliția a încercat să împiedice acțiunile de protest ale acestuia și l-

au acuzat de huliganism. La 8 mai, instanța de judecată l-a condamnat la trei zile privațiune de libertate pentru că a înjurat în public”. Fratele acestuia, Ghenadie Brega, a fost amendat pentru organizarea acțiunilor de protest împotriva detenției lui Oleg Brega. Oleg Brega a fost achitat printr-o decizie a Curții de Apel la 27 mai.

Discriminare

Pe data de 29 aprilie, Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței a publicat cel de-al treilea raport cu privire la Republica Moldova, iar pe 16 mai Comitetul ONU pentru Eliminarea tuturor Formelor de Discriminare Rasială și-a publicat observațiile finale privind rapoartele periodice 5, 6 și 7 ale Republicii Moldova. Ambele instituții și-au exprimat îngrijorarea pentru faptul că legislația existentă care interzice incitarea la ura rasială, etnică și religioasă nu era implementată și pentru faptul că nu a fost permisă înregistrarea organizațiilor minorităților etnice musulmane și că actele de discriminare, inclusiv de discriminare rasială, comise de către poliție nu au fost investigate în mod eficient.

În iunie, Ministerul Justiției a înaintat spre circulare un proiect de Lege cu privire la Prevenirea și Combaterea Discriminării pentru a fi comentat de către societatea civilă. Noua lege avea la bază standardele internaționale și avea un caracter progresiv referitor la implicarea societății civile în elaborarea proiectului. Însă, acesta se concentra asupra obligației negative de a nu discrimina și nu includea obligația pozitivă de a promova egalitatea.

Justiția Internațională

Pe 11 februarie, președintele Voronin a transmis Parlamentului un proiect de lege pentru ratificarea Statutului de la Roma al Curții Penale Internaționale. Totuși, progresul către ratificarea acestuia continua să rămână lent. Moldova a semnat Statutul de la Roma în anul 2000, dar abia în anul 2006 Ministerul Justiției a elaborat o lege privind ratificarea lui. Pe 2 octombrie 2007, Curtea Constituțională a decis că Moldova poate să ratifice Statutul de la Roma, fără să fie necesară o modificare a Constituției.